



Handlingsplan mot ANDT

- alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak

För Karlshamns kommuns kommunala skolor 2019-2023

Mål

- Att alla elever i Karlshamns kommuns skolor ska vara fria från alkohol, narkotika, dopning och tobak.
- Att förebygga att elever inte börjar använda alkohol, narkotika, dopning och tobak.
- Att minska användandet av alkohol och tobak, och avbryta bruk av narkotika och dopningspreparat.
- Att förhindra försäljning av alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak inom skolenheternas områden.

Förebyggande

Skolan har en viktig roll i arbetet med att förhindra att elever börjar använda droger.

Att arbeta främjande och förebyggande för att förhindra att ungdomar börjar använda droger innebär ett arbete för att utveckla kunskap och påverka värderingar. Undervisning kring ANDT ska därför ingå regelbundet i elevens utbildning. Enbart kunskap minskar inte risken för att unga börjar använda droger då det oftast inte förändrar ett beteende. Men om unga människor känner till riskerna för skador och biverkningar har de större möjlighet att fatta egna välgrundade beslut kring sin livsstil. Skolan behöver också arbeta med de elever som redan använder någon slags drog i syfte att få dem att sluta eller minska på sitt användande. Det förebyggande och främjande arbetet, men också de åtgärdande insatserna ska bygga på respekt för individen, varje människas skyddsvärde och rätt att utvecklas till en demokratisk samhällsmedborgare. Det förebyggande arbetet ska vila på evidens och beprövad erfarenhet och handlingsplanen revideras årligen efter behov.

Vårt förebyggande arbete ska därför innehålla:

Förankring av handlingsplanen för ANDT hos elever, personal och vårdnadshavare. Återkommande kompetensutveckling och information om ANDT för elever, personal och vårdnadshavare. Förebyggande och främjande arbete som stärker elevernas studiemotivation, skapar goda sociala relationer och ger en trygg skolmiljö, vilket bidrar till att minska utanförskap och risken för missbruk.

Viktigt är att samtliga som arbetar med barn och unga i Karlshamn har ett salutogent förhållningssätt till elevers olika förmågor. Personalen har ett stort ansvar för elevers arbetsmiljö och att alla elever får möjlighet att på något sätt ingå i ett socialt sammanhang i skolan. Ett arbete som utgår från elevernas syn och förkunskap om ANDT. Resultat och analys av hälsosamtalen och levnadsvaneundersökningen är viktiga underlag för utveckla skolans arbete med ANDT.

Upptäcka

Att upptäcka missbruk så tidigt som möjligt ger goda förutsättningar för att motverka en utveckling som kan leda till beroende. Det är ett ansvar som all personal som arbetar med barn- och ungdomar har. Ökad frånvaro är den enskilt viktigaste signalen men det är helhetsbilden av elevens situation som är vägledande. Det gäller därför att vara observant på många kännetecken.

Mer information

Information, råd & stöd kring drogförebyggande arbete finns att läsa om på hemsidan: www.karlshamn.se samt på: Drogförebyggande arbete i Karlshamns kommun på facebook.

Levnadsvaneundersökningen

Levnadsvaneundersökningen är en webbaserad enkätundersökning som genomförs av kommunen. Den omfattar alla elever i årskurs 7-9 i grundskolan och årskurs 1-2 på gymnasiet. Levnadsvaneundersökningen innehåller frågor kring elevernas livsvillkor, levnadsvanor och hälsa.

Undersökningen genomförs årligen. Syftet är att kartlägga vilka behov som finns och vilka åtgärder som behöver genomföras för att främja en god hälsa och förebygga och förhindra användningen av droger.



Ungas levnadsvanor 2018
- Fokus psykisk hälsa



Författare: Jenny Andersson, Folkhälsostrateg Karlshamns kommun 2018-10-26

Karlshamns kommun, Rådhustorget 10, 374 81 Karlshamn | info@karlshamn.se | Telefon 0454-810 00
www.karlshamn.se | Kommunledningsförvaltningen

Alkohol

Alkohollagen

Enligt alkohollagen är det olagligt att sälja eller skaffa alkohol till unga under 20 år eller servera alkohol till unga under 18 år i utskänkningslokal.

Åtgärder vid misstanke om alkoholmissbruk

Vid misstanke kontaktas rektor.

Om eleven är omyndig ansvarar rektor för att informera vårdnadshavare om misstanken. Om eleven är myndig ansvarar rektor för att informera eleven om misstanken. Skolan gör en anmälan till socialtjänsten enligt riktlinjer och rutiner för förskola och skola vid anmälningsskyldighet enligt Socialtjänstlagen.

Kännetecken som kan peka på någon form av missbruk eller annan oro för eleven:

- Ökad frånvaro och sena ankomster
- Försämrade skolprestationer
- Trötthet, apati, håglöshet
- Rastlöshet
- Koncentrationssvårigheter
- Humörsvängningar
- Depression
- Byte av kamratkrets
- Misskött klädsel och hygien
- Starkt behov av sötsaker och söta drycker
- Förändrat beteende, personlighetsförändringar
- Drogliberala värderingar

Åtgärder när en elev bedöms vara alkoholpåverkad i skolan

Vid misstanke kontaktas rektor.

Om eleven är omyndig kontaktas vårdnadshavare.

Om eleven är omyndig ansvarar rektor för att informera vårdnadshavare om misstanken.

Om eleven är myndig ansvarar rektor för att informera eleven om misstanken.

Rektor har rätt att avvisa/ stänga av elev om det behövs för att garantera trygghet och studiero i enlighet med Skollagen 2010:800 kap.5, 14, 17, 19§§. Skolan gör en anmälan till socialtjänsten enligt riktlinjer och rutiner för förskola och skola vid anmälningsskyldighet enligt Socialtjänstlagen.

Samverkan kring elever med ANDT-problematik

Skolan säkerställer elevens rätt till utbildning och utreder behovet av särskilt stöd.

Socialtjänsten utreder behovet av vård- och/ eller stödinsatser.

Insatser inom skola och socialtjänst ska så långt som möjligt samordnas.



Det här är ett metodmaterial för lärare. Det går ut på att integrera undervisning om alkohol, narkotika, dopning och tobak i olika ämnen. Klicka på "Hur du använder materialet" för att läsa mer, se [introduktionsfilmen](#) eller välj ett ämne nedan och sätt igång.

1 Skolämne

Bild	Biologi och kemi	Hem- och konsument-kunskap	Idrott och hälsa	Matematik	SO	Svenska
------	------------------	----------------------------	------------------	-----------	----	---------

Narkotikalagstiftning

Enligt narkotikalagstiftning är det brottsligt att inneha, använda, framställa, överlåta och sälja narkotika. Det är också förbjudet att anskaffa, bearbeta, transportera och förvara narkotika för annans räkning.

Drogtester

Vid misstanke om narkotikamissbruk kan skolan erbjuda att eleven lämnar ett drogtest. För att genomföra ett drogtest krävs ett fullt och reellt samtycke från eleven och om eleven är omyndig även från vårdnadshavare. En elev har alltid rätt att avstå från att delta i ett test.

Skolinspektionen säger nej till slumpvisa drogtester i skolan eftersom de anser att det i princip är omöjligt att säkerställa att testerna sker med fullt och reellt samtycke från elev och vårdnadshavare.

Åtgärder vid misstanke om narkotikamissbruk

Vid misstanke kontaktas rektor.

Om eleven är omyndig ansvarar rektor för att informera vårdnadshavare om misstanken. Om eleven är myndig ansvarar rektor för att informera eleven om misstanken. Skolan gör en anmälan till socialtjänsten enligt riktlinjer och rutiner för förskola och skola vid anmälningsskyldighet enligt Socialtjänstlagen. Rektor har rätt att avvisa/ stänga av elev om det behövs för att garantera trygghet och

studiero i enlighet med Skollagen 2010:800 kap.5, 14, 17, 19§§.

Åtgärder när en elev bedöms vara narkotikapåverkad i skolan

Vid misstanke kontaktas rektor.

Om eleven är omyndig ansvarar rektor för att informera vårdnadshavare om misstanken.

Om eleven är myndig ansvarar rektor för att informera eleven om misstanken.

Rektor har rätt att avvisa/ stänga av elev om det behövs för att garantera trygghet och studiero i enlighet med Skollagen 2010:800 kap.5, 14, 17, 19§§.

Skolan gör en anmälan till socialtjänsten enligt riktlinjer och rutiner för förskola och skola vid anmälningsskyldighet enligt Socialtjänstlagen.

Samverkan kring elever med ANDT-problematik

Skolan säkerställer elevens rätt till utbildning och utreder behovet av särskilt stöd.

Socialtjänsten utreder behovet av vård- och/ eller stödinsatser.

Insatser inom skola och socialtjänst ska så långt som möjligt samordnas.

Vid misstanke om narkotikamissbruk och vid positiva drogtestsvar kan polisen kontaktas för rådgivning.

Dopning

Lagstiftning

Lag (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel (Dopningslagen).

Utbredning och kännetecken

Kunskapen om dopning är fortfarande begränsad. Dels saknas forskning på många områden, dels är kunskapen begränsad bland såväl praktiker som tjänstemän och beslutsfattare. Det saknas säkra data rörande antalet användare av dopningsmedel i Sverige.

Kring 30 000 personer bedöms dock ha brukat dopningsmedel under de senaste tio åren. Antalet brott och beslag har ökat det senaste decenniet vilket skulle kunna tyda på en ökad förekomst av dopning.

Missbruket yttrar sig genom aggressivitet, hot om våld, och våld, men också på många andra mindre dramatiska sätt exempelvis genom en snabbt ökad muskelmassa samt fysiska biverkningar som hudbristningar och akne.

Åtgärder vid misstanke om dopingmissbruk

Informera rektor och elevhälsa vid misstanke om att en elev använder dopningsmedel.

Vid misstanke eller konstaterat missbruk bör rektor organisera arbetet för eleven så att trygghet och säkerhet på skolan kan garanteras.

Den pedagog som känner oro för eleven kontakter socialtjänstens mottagningsenhet för orosanmälan eller rådgivning.



Men oj vad du har vuxit!

EN INFORMATIONSSKRIFT OM ANABOLA ANDROGENA STEROIDER

Tobakslagen

Enligt tobakslagen är det förbjudet att röka i lokaler där det bedrivs barn och ungdomsverksamhet. Det inkluderar förbud att röka på skolgårdar. Vidare är det förbjudet att sälja tobak till unga under 18 år.

Vattenpipa

Hittills genomförda studier om rök från vattenpipa visar att den innehåller samma typ av skadliga ämnen och partiklar som cigarettrök, och kan därmed ge samma hälsorisker. Jämfört med cigarrettrökning bildas också en större mängd rök. En timmes vattenpipsrökning motsvarar ca 100 cigaretter.

E-cigarett

År 2018 har det skett en signifikant ökning av andelen ungdomar som använt e-cigarett någon gång jämfört med 2014. Nikotinet är ett akuttoxiskt ämne med akuta effekter på bland annat hjärta och kärl och det är starkt beroendeframkallande. Ett möjligt hälsoproblem som också lyfts fram är att det vid uppvärmning av e-vätskan kan bildas olika skadliga kemikalier beroende på vätskans innehåll. Några av dessa som har identifierats har kända hälsoeffekter.

Tobaksavvänjning

Tobaksavvänjning erbjuds både personal och elever. Skolsköterskan är utbildad i Sotis-modellen och kan ge råd och stöd kring tobaksavvänjning.

Åtgärder

Skyltar ska finnas som informerar om tobaksförbud och rökfri skoltid.

Rutiner ska finnas på varje skola för hur personal ska agera när en elev eller en personal röker på skolgården.

Återkommande information om rökfri skoltid ska ges till elever, personal och vårdnadshavare.

Tobaksavvänjning ska erbjudas både elever och personal.

Kontaktuppgifter och länktips

Folkhälsomyndigheten

www.folkhalsomyndigheten.se

ANDT på schemat: ett metodmaterial för integrering av ANDT i undervisningen

andt.drugsmart.com

Övrig lagstiftning:

Socialtjänstlagen (2001:453) Skollagen (2010:800)

Övrig information

Trygghet och studiero

Enligt skollagen ska alla elever tillförsäkras en trygg och stödjande skolmiljö. Det är skola och ytterst rektorns ansvar att skapa trygghet och studiero.

Trygghet och studiero är betydelsefullt för hur eleverna kommer att lyckas nå målen för utbildningen. Strukturerad och varierad undervisning, tillitsfulla relationer mellan lärare och elever samt ett aktivt värdegrundsarbete är förutsättningar för detta.

Anmälningssplikt

Enligt Socialtjänstlagen (SoL) 14 Kap 1 §, har alla som arbetar inom myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom en skyldighet att genast anmäla till socialtjänsten om de får kännedom om något som kan innebära att socialtjänsten måste ingripa till skydd för ett barn.

Anmälningssplikten förutsätter inte att det är klarlagt att socialtjänsten behöver ingripa, även uppgifter som är svårbedömda eller obestyrkta ska anmälas om de tyder på att ett barn kan vara i behov av stöd eller hjälp från socialtjänstens sida. Att bedöma om kriterierna för att göra en anmälan är uppfyllda eller inte är ibland en svår uppgift, men det är inte anmälarens sak att utreda och avgöra allvaret i barnets situation, det är socialtjänstens uppgift. Det är anmälarens misstanke och oro som ska vara vägledande för när en anmälan ska upprättas.

Vid orosanmälan används riktlinjer och rutiner för förskola och skola vid anmälningsskyldighet enligt Socialtjänstlagen.

Kontaktuppgifter

Narkotika

För vägledning, rådgivning och orosanmälan kontakta; Mottagningsenheten, tel: 0454-81465
Fältgruppen tel: 0723-89 94 02
Mejla Fältgruppen: faltgruppen@karlshamn.se
Polisens tipstelefon: 114 14
Mejla polisen: <https://polisen.se/kontakt/mejla-region-syd/>
Polisen vid pågående brott: 112

Doping

För vägledning, rådgivning och orosanmälan kontakta; Mottagningsenheten, tel. 0454-81465
Missbruk- och beroendeenheten, tel. 0454-81465
Dopingjouren, tel. 020-546 987
www.dopingjouren.se

Lästips: Informationsskriften – *Men oj vad du har vuxit!*
från Dopingjouren och Karolinska Institutet

Råd & Stöd

För vägledning, rådgivning och orosanmälan kontakta; Mottagningsenheten, tel: 0454- 81465
Vid akuta situationer kontakta 112

Mottagningen

Om skolan eller vårdnadshavare behöver kontakta socialtjänsten för råd, stöd och/eller anmäla misstanke eller vetskap om narkotika och dopningsanvändning samt missbruk av alkohol kontaktas: Mottagningen 0454-81465

Polisen

Vid pågående brott 112
Tips 114 114

Fältgruppen

Fältgruppens arbetsuppgifter är att arbeta för och med ungdomar i åldern 13 till 18 år, för att förhindra eller bryta en negativ utveckling vad gäller missbruk, kriminalitet eller annat destruktivt beteende.

Fältgruppen arbetar främst med:

Uppsökande arbete genom vistelse ute i ungdomsmiljöer
Information till skolor, föräldrar, föreningar med flera
Generella eller riktade gruppverksamheter för ungdomar
Verkställighet av ungdomstjänst (påföljd av dom från rättsväsendet)

Känner du som förälder eller tonåring en oro så är ni välkomna att höra av er till Fältgruppen.

Fältgruppen: tel: 0723-89 94 02

Mejla Fältgruppen: faltgruppen@karlshamn.se

Vuxna med missbruksproblem

Har du eller nära anhörig alkohol-, narkotika- eller drogproblem,

kan ni kontakta Vuxnenheten för rådgivning. Nära anhörig kan också få rådgivning i att hantera den uppkomna situationen.

Vuxnenheten är till för dig som är över 18 år och vill få hjälp att komma ur missbruk eller beroende. Verksamheten är inriktad mot att erbjuda insatser på hemmaplan.

Mottagningen 0454-814 65

För information och fakta går det att läsa mer på olika websidor:

www.folkhalsomyndigheten.se

www.dopningjouren.se

www.tobaksfakta.se

www.cannabishjalpen.se

www.drugsmart.com

www.ungarelationer.se

www.umo.se

